GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 2. *Joi Vinerĭ, 3 (15) Ianuariu.* **1886.**

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei“.

Cu I Ianuariu 1886 st. v., se începe **unŭ nou abonamentŭ**, la care învitămŭ pe toţĭ onoraţii amici şi sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Preţulŭ Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ **3 fl.**
„ şése „ 6 „
„ unŭ anŭ 12 „

Pentru România şi străinătate:

pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ şése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

Rugămŭ pe domnii abonenţĭ, ca sĕ bine-voiască a-şĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espediţiunea ḍiarului.

Domnii ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi maî repede prin **mandate postale**.

Abonaţilorŭ de pân'acum li se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ făşiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Administraţiunea.

1885—1886.

I.

Braşovŭ, 2 Ianuariu 1886.

Anulŭ 1885 e plinŭ de învĕţătură pentru poporulŭ românŭ dintre Tisa şi Carpaţĭ.

In cursŭ de aprópe douĕḍecĭ de anĭ, de când s'au începutŭ marile schimbărĭ interióre, carĭ au adusŭ cu sine totala despoiare a naţiunei române de drepturile ei naţionale, n'amŭ pututŭ învĕţa aşa multŭ câtŭ amŭ pututŭ învĕţa în jumĕtatea din urmă a anului espiratŭ.

Putemŭ sĕ ḍicemŭ cu totŭ dreptulŭ, că în acéstă jumĕtate a anului 1885 lucrarea sistematica de defăimare, ce au întreprins'o duşmanii neamului nostru, spre a'şĭ justifica înaintea Tronului şi a lumei despotismulŭ lorŭ, deghisatŭ în haina constituţională, şĭ-a ajunsŭ culmea.

Venitu-le-a de astă dată în ajutorŭ fatala şi nesocotita „proclamaţiă,“ care şi astăḍĭ încă este folosită ca unŭ calŭ de bătaiă în contra Românilorŭ.

Strigat-au în lumea largă duşmanii noştri: étă-i cine suntŭ cei ce pretindŭ sĕ aibă şi ei drepturĭ naţionale! Şi ca nu cumva lumea sĕ nu le crédă, ca nu cumva monarchulŭ, moştenitorulŭ tronului şi ceilalţĭ membrii ai casei imperiale sĕ stea la îndoială, că fraţii rudele şi amicii învingătorilorŭ dela Custozza s'arŭ fi hotărîtŭ acum deodată sĕ rĕstórne acéstă împĕrăţiă, pus'au în mişcare tótă poliţia statului, făcut'au o mulţime de arestărĭ nemotivate, têrît'au dela Caiafa la Pilatŭ o mulţime de ómenĭ nevinovaţĭ şi aruncat'au cu tină în sentimentele nóstre cele mai sfinte de patriotismŭ şi de onóre.

Dér orĭ-ce rĕu îşĭ are partea sa bună. Curatŭ ca cristalulŭ a ieşitŭ din acéstă tristă învălmăşélă patriotismulŭ şi lealitatea poporului românŭ, care cu profundă durere a trebuitŭ sĕ védă rĕcéla, cu care moştenitorulŭ Tronului a întêmpinatŭ de rêndulŭ acesta, cu ocasiunea vĕnătórei. pe ţĕranii români din Gurghiu, carĭ cu aceeaşĭ iubire s'au apropiatŭ de Inălţimea Sa.

Acesta este resultatulŭ acelei politice mişelescĭ de a ne defăimá sistematicŭ, despre care amŭ scrisŭ la începutulŭ anului trecutŭ („Gaz. Trans.“ Nr. 11 din 1885) următórele:

„Adversarii noştri sciu bine, că puterea Corónei este destulŭ de mare spre a face ca chiar în cadrulŭ legilorŭ esistente poporulŭ românŭ sĕ se sêmtă mai uşuratŭ; ei sciu, că voinţa Suveranului este destulŭ de tare, ca sĕ pótă face sĕ se curme celŭ puţinŭ călcările de lege, prigonirile şi nedreptăţirile ḍilnice ce trebue sĕ le sufere adĭ poporulŭ românŭ. De aceea ei 'şĭ-au pusŭ şi îşĭ punŭ tóte silinţele spre a isolá Tronulŭ de noi şi spre a ne ţiné pe noi depărtaţĭ de Tronŭ, *defăimându-ne înaintea lui şi a opiniunei publice ca pe unŭ elementŭ, care ar tinde la distrugerea statului.*“

„In primăvéra anului 1869, pe când întrunirile Românilorŭ ardelenĭ se pronunţau în contra participărei la alegerile dietale, foile maghiare din Cluşiu lăţiră cele mai miserabile faime asupra intenţiunilorŭ conducĕtorilorŭ românĭ. „Augsburger Allgemeine Zeitung“ publica mereu la articulĭ şi corespondenţe meniţĭ de a ne înegri înaintea Tronnlui şi a opiniunei publice, în carĭ se ḍicea între altele, că noi Românii, „carĭ amŭ înălţatŭ la 1848 stégulŭ împĕrătescŭ,“ n'amŭ fostŭ decâtŭ numai nisce „bande de tâlharĭ“ carĭ rĕmneau la posturĭ grase, dér cei ce sub vulturele împĕrătescŭ făcură carieră *arŭ fi gata orĭ şi cândŭ de a se aliá cu Muscalii în contra acestui vulture.*“

„Nu se ţinea o adunare românéscă, nicĭ chiar o întrunire literară, fără ca foile din Cluşiu sĕ nu fi folositŭ ocasiunea de a aţîţa prin totŭ felulŭ de scorniturĭ opiniunea publică maghiară în contra nóstră.“

„Aşa amŭ fostŭ calumniaţĭ la 1869, aşa în toţĭ anii necurmatŭ până în ḍiua de adĭ. Inaintea ḍiariştilorŭ şi corespondenţilorŭ din Cluşiu şi din Peşta *orĭ-ce amŭ lucrá şi amŭ întrepriude spre apĕrarea uemului nostru séu în folosnlŭ lui este „trădare de patriă.“* De facemŭ oposiţiune legală guvernului, de protestămŭ în contra volniciei vr'unui fişpanŭ, viceşpanŭ, séu sogăbirĕu. de scriemŭ vr'o carte séu edămŭ vr'unŭ ḍiarŭ românescŭ, de ne întrunimŭ în vre-o societate de bine-facere séu literară, de voimŭ a ne înfiinţa vr'o şcólă românéscă, în tóte împrejurările vieţei nóstre naţionale suntemŭ înfieraţĭ de duşmanĭ ai ordinei publice, suntemŭ acusaţĭ că conspirămŭ în contra statului. Chiar ḍilele trecute pentru că cereamŭ împlinirea vechiului postulatŭ alŭ naţiunei nóstre de a avé o universitate propriă românéscă, ḍiarulŭ nostru a fostŭ declaratŭ de corespondenţii ungurĭ din Pesta de „irredentistŭ.“

„Nu mai încape îndoială, că stămŭ faţă c'unŭ **sistemŭ diavolescŭ de defăimare a naţiunei nóstre, care se urmăresce dela 1866 încóce cu o tenacitate de ferŭ din partea adversarilorŭ noştri**. Picătura ce cade meren găuresce şi pétra. Invinuirile continue, orĭ câtŭ de nedrepte au fostŭ, n'au pututŭ se rĕmână fără înfluinţă asupra Tronului, mai alesŭ că noi până acum n'amŭ întreprinsŭ nicĭ unŭ pasŭ energicŭ spre a le nimicí.“

Condiţiunile de pace ale Serbiei.

După cum se comunică din Belgradŭ, din parte bine informată, către „Bud. Corr.“, guvernulŭ sêrbescŭ a luatŭ hotărîrĭ definitive asupra condiţiunilorŭ, sub care ar fi dispusŭ sĕ încheiă pacea cu Bulgaria. Serbia vrea susţinerea statului quo ante. In asemenea condiţiunĭ Bulgaria nu va încheia pace odată cu capulŭ. Étă ce se scrie din Belgradŭ:

Serbia intră în tratărĭ de pace — deşi după procederea Bulgariei şi a Porţii nu se póte prevedé că vorŭ începe — cu consciinţa că ea, nefiindŭ bătută în nicĭ o singură luptă, póte şi trebue sĕ ceră susţinerea echilibrului în peninsula balcanică ca *conditio sine qua non*, deórece altmintrelea nu se póte crede în susţinerea păcii nicĭ pentru scurtŭ timpŭ. Décă hotăririle tractatului din Berlinŭ se susţinŭ strictŭ şi se creadă garanţii materiale, că şi Bulgaria le va respecta, Serbia nu mai are nimicŭ de cerutŭ. Indată ce însĕ, fiă prin consimţĕmêntulŭ Porţii, fiă prin aprobarea puterilorŭ, sĕ creadă o Bulgariă mărită, Serbia nu sĕ póte învoi la acésta fără a se mări în modŭ corĕspundetorŭ teritorulŭ regatului sêrbescŭ. Incuviinţândŭ Europa unirea Bulgariei cu Rumelia, *Serbia ar trebui sĕ obţină nu numai cerculŭ Vidinului, ci şi cerculŭ Trnului*, pe a căruia posedere se pune şi mai mare pondŭ, şi anume de aceea, fiindŭ că Bulgaria ar fi de altmintrelea în fiecare ḍi în posiţiune, sĕ apuce aprópe neimpedecată spre Macedonia, şi apare cu totulŭ de necugetatŭ ca sĕ se pótă permite o asemenea mărire a puterei Bulgariei. *Graniţa Serbiei s'ar strămuta în modulŭ acesta în apropierea Sofiei*, dér e clarŭ, că după unirea Bulgariei cu Rumelia *eo ipso* capitala ar deveni şi ar trebui sĕ devină nu Sofia, ci Filipopolu. Aceste pretensiunĭ ale Serbiei aparŭ pentru orĭ şi cine, care judecă obiectivŭ situaţiunea, chiar şi după evenimentele ultimului rĕsboiu ca deplinŭ îndreptăţite. Armata sêrbéscă, care a pusŭ fórte puţinŭ preţŭ pe inimicŭ, negândindu-se la aceea, că vorŭ lupta contra ei tóte batalióneie rumeliote, n'a fostŭ bătută în câmpŭ deschisŭ nicĭ măcarŭ o singură dată, ba generalulŭ Horvatovicĭ ar fi intratŭ după două ḍile ca învingĕtorŭ în Vidinŭ, decă misiunea lui Khevenhüller n'ar fi adusŭ la cale armistiţiulŭ. Nouĕ tunurĭ li s'au luatŭ Bulgarilorŭ, dintre carĭ optŭ se află în Belgradŭ şi unulŭ demontatŭ cu totulŭ, în arsenalulŭ din Kragujevac. Unŭ mare numĕrŭ de stégurĭ, muniţiune, arme li s'au luatŭ Bulgarilorŭ şi numĕrulŭ prisonierilorŭ bulgarĭ se suiă la multe mii, — fapte, în faţa cărora Bulgarii numai câteva prăḍĭ de rĕsboiu şi unŭ numĕrŭ fórte micŭ de prisonerĭ potŭ opune. Numai marea greşélă comisă de ministrulŭ de rĕsboiu, că nu li s'a trimisŭ destulă muniţiune trupelorŭ, ce se aflau înaintea Slivniţei, îndupleca conducerea armatei sêrbescĭ sĕ bată încă la timpŭ în retragere în cea mai deplină ordine. Atuncĭ se afla în câmpŭ numai jumĕtate din ântêia chemare, adĭ e înarmată întréga ântêia şi a doua chiămare. In Kragujevac sĕ lucréză pe tótă ḍiua 200,000 de cartuşe (patróne) şi artileria, care în timpulŭ scurtei espediţiunĭ a făcutŭ marĭ lucrurĭ, este complectŭ înarmată, gata de luptă. Témă de timpulŭ nefavorabilŭ după espirarea armistiţiului nu mai este şi pentru provisionarea armatei, după esperinţele din sĕptĕmânile din urmă s'au luatŭ escelente disposiţiunĭ. Intréga Serbiă stă acum ca unŭ omŭ pentru regele şi decă nu sĕ garantéză Serbiei o pace deplinŭ onorabilă, precum şi intereselorŭ bine pricepute ale Europei, o pace în orĭ ce direcţiune corĕspundetóre, care sĕ nu schimbe rĕporturile de putere în peninsula balcanică — la care, de sine se înţelege că nu póte fi nicĭ vorbă de o despăgubire de rĕsboiu din partea Serbiei — *continuarea rĕsboiului este cu totulŭ inevitabilă.*

Meseriile la noi.

Cuvêntare rostită de d. B. Baiulescu, ca preşedinte, la deschiderea producţiunei sodalilorŭ românĭ meseriaşĭ în 25 Decemvre 1885.

Dómnelorŭ şi Domnilorŭ! Suntŭ veselŭ, că Vĕ vĕdŭ adunaţĭ într'unŭ numĕrŭ atâtŭ de frumosŭ la producţiunea de astă séră şi Vĕ mulţumescŭ prea multŭ, că şi de astădată a-ţĭ arătatŭ atâta bună voinţă, urmândŭ invitaţiunei nóstre. Cu atâtŭ mai multŭ Vĕ datorimŭ recunoscinţă, cu câtŭ, în adevĕrŭ trebue sĕ mărturisescŭ, prea adeseorĭ apelămŭ la concursulŭ d-vóstre. Dér nicĭ nu este altfelŭ posibilŭ!

Suntemŭ avisaţĭ la d-vóstră, căcĭ fără sprijinulŭ d-vóstrĕ, înzadarŭ ne svĕrcolimŭ; suntŭ zadarnice tóte opintirile mele şi totŭ zelulŭ Comitetului Societăţii, care pórtă numele: »Asociaţiunea pentru sprijinirea învĕţăceilorŭ şi sodalilorŭ românĭ meseriaşĭ«, şi care trebue sĕ dispună de mijlóce, ca sĕ pótă ajunge la scopŭ.

Din capulŭ locului, când vinŭ băeţiĭ dela sate la meserii, celŭ dintâiu lucru este, sĕ le dămŭ banĭ, ca sĕ se îmbrace, fiind că, durere, până acum la Românii cei mai sêrmanĭ copiii şi mai mulţĭ orfanĭ se aplică la meserii, pentru că nu se potŭ altfelŭ căpĕtuí. După ce i-am aşeḍatŭ la măestri suntŭ de lipsă taxe de înscriere, taxe de scólă, rechisite scolarĭ, remuneraţiunĭ considerabile pentru măestri; cheltuélă cu spălatulŭ, tacse la spitalŭ, doftorii şi altele. Socotiţĭ tóte aceste spese pentru 159 copii aflătorĭ la meserii şi veţĭ vedé, că amŭ trebui sĕ avemŭ unŭ fondŭ însemnatŭ, pentru ca sĕ acoperimŭ cheltuielele anualĭ.

In lipsa acestui fondŭ suntemŭ nevoiţĭ érăşĭ şi

érăşĭ sĕ venimŭ cu rugare la d-vóstră, sĕ ne ajutaţĭ. Astfelŭ amŭ făcutŭ cu câteva ḑile mai înainte, pentru ca sĕ putemŭ îmbrăca pre sĕrmanii învĕţăcei, jumătate golĭ în timpŭ de iarnă. Décă a-ţĭ fi fostŭ erĭ în sala gimnasiului, a-ţĭ fi vĕḑutŭ ce bucuriă sĕmţeau sĕrmanii copii, rĕu îmbrăcaţĭ, când s'au vĕḑutŭ şi ei cu unŭ costumŭ nou nouleţŭ, dăruitŭ lorŭ la sfintele Sĕrbătorĭ. Vĕḑêndŭ bucuria lorŭ, de sigurŭ domnii, carĭ au rĕspunsŭ la apelulŭ nostru, ar fi sĕmţitŭ órecare recompensă, pentru marinimósele lorŭ oferte.

Mulţĭ din tinerĭ, pe carĭ îi vedeţĭ aḑi grupaţĭ în Societate de sodalĭ, şi alţii, carĭ lipsescŭ de aicĭ din multe cause, cu câţĭva anĭ înainte au venitŭ ca copii sĕrmanĭ şi ne-au cerutŭ ajutorulŭ nostru, pentru ca sĕ-i dămŭ sĕ înveţe vre-o meseriă. I-amŭ aşeḑatŭ la măestri şi astăḑĭ în scurtŭ timpŭ suntŭ ómenĭ făcuţĭ şi îşĭ potŭ agonisi pânea de tóte ḑilele intr'unŭ modŭ demnŭ. La începutŭ erau puţinĭ la numĕrŭ, astăḑĭ suntŭ 80 sodalĭ cu toţii.

Trebuia sĕ ne cugetămŭ, sĕ nu-ĭ lăsămŭ sĕ fiă espuşĭ influinţei strĕine. Cei mai mulţĭ fuseseră învĕţăceĭ la măestri neromânĭ — pe atuncĭ ne lipseau măestri românĭ; nu conveneau decâtŭ cu elemente strĕine. Ca sodalĭ erau şi mai espuşĭ a ajunge în cercurĭ strĕine, Ne temeamŭ de unii slabĭ de ângerŭ sĕ nu-i perdemŭ, după ce ne-au costatŭ atâta trudă până ce i-am făcutŭ. Amŭ aflatŭ decĭ neapĕratŭ de lipsă sĕ-i constituimŭ într'o societate de lectură şi prin convenirĭ sĕ le dămu ocasiune sĕ vină în atingere cu o societate mai aleasă, cu ómenĭ inteliginţĭ şi astfelŭ sĕ devină mai urbanĭ; sĕ se mai familiariseze cu manierile şi gustulŭ societăţii, în care trăescŭ şi muncescŭ.

Sĕ nu credeţĭ, că cu acésta amŭ făcutŭ totŭ ce puteamŭ şi trebue sĕ facemŭ pentru ei. Altfelŭ sĕ formau măestri mai înainte şi cu totulŭ altfelŭ trebuescŭ ei a fi provĕḑuţĭ astăḑĭ. Ar fi fostŭ decĭ fórte de lipsă se trimitemŭ pe tinerii deştepţĭ în străinătate, ca sĕ se perfecţioneze şi sĕ cunóscă progresele cele mai nouĕ în meseria lorŭ, căcĭ ne vinŭ sodalĭ pregătiţĭ de măestri de a doua mână din Ardélŭ şi nu suntŭ primiţĭ în lucru, pentru că n'au cunoscinţele nouĕ. Arŭ fi fostŭ de lipsă sĕ le dămŭ ocasiune d'a emula, premiândŭ pe cei mai bunĭ dintre ei.

In fine totŭ chemarea societăţii nóstre arŭ fi fostŭ sĕ ajute pe sodalii, carĭ voescŭ sĕ devină de sine stătătorĭ, sĕ se facă măestri, cu mijlóce, spre a le uşura procurarea instrumentelorŭ şi materialului care atâtŭ de greu şi-lŭ potŭ procura la începutŭ. Odată deveniţĭ măestri trebuescŭ manufacturele lorŭ sĕ stĕ sub patronirea societăţii românescĭ.

Astfelŭ înţelegemŭ noi, că se potŭ promova şi forma în modŭ seriosŭ meseriele între Românĭ. Tóte acestea s'ar puté face, décă Asociaţiunea nóstră ar dispune de fondurĭ mai marĭ şi nu s'ar lupta pentru esistenţa sa dintr'unŭ anŭ intr'altulŭ. Trebue déră sĕ ne mărginimŭ pe lângă trebuinţele cele mai indispensabile şi sĕ aşteptămŭ o epocă mai bună, când vomŭ puté lărgi terenulŭ nostru de activitate.

Este o mare calamitate, cu care are sĕ lupte poporulŭ nostru din Transilvania: lipsa de mijlóce, sĕrăcia, care ne strigă la orĭ ce avêntŭ de progresŭ — unu veto— şi împedecă sborulŭ înaintării nóstre mai repede.

Suntemŭ lipsiţĭ şi fórte puţinĭ ómenĭ din miliónele de Românĭ suntŭ atâtŭ de bogaţĭ şi mai puţinĭ atâtŭ de însufleţiţĭ de înaintarea neamului nostru, încâtŭ sĕ pótă jertfi sume mai marĭ pentru o causă naţională, pentru unŭ scopŭ culturalŭ. Şi décă numĕrulŭ lorŭ ar fi însutitŭ, totuşĭ n'ar fi suficientŭ pentru ca sĕ ne pótă oferĭ sumele, ce ne trebuescŭ ca sĕ facemŭ ce avemŭ de lipsă pe terenulŭ culturii şi alŭ civilisaţiunii.

Din intunereculŭ nesciinţei şi neculturei a ajunsŭ poporulŭ românŭ deodată faţă în faţă cu popóre luminate şi în decursŭ de câteva decenii lucrămŭ mereu sĕ le ajungemŭ. Este invederatŭ, câteva decenii suntŭ unŭ intervalŭ cu multŭ prea scurtŭ, ca se fi pututŭ face totŭ ce au făcutŭ alte neamurĭ cu incetulŭ în decursŭ de seculĭ. Pe fiecare ḑi vedemŭ că avemŭ multe lacune de împlinitŭ şi multe altele de făcutŭ, pentruca sĕ putemŭ sta pe unŭ nivou cu naţiunile mai culte. Pe fie care ḑi ne vedemŭ rugaţĭ şi provocaţĭ din tóte părţile şi din tóte unghiurile ţerei, sĕ contribuimŭ şi sĕ sprijinimŭ instituţiunĭ fórte folositóre poporului nostru. Cu tóte că suntemŭ convinşĭ despre folosulŭ lorŭ totuşĭ mijlócele restrinse împedecă pe mulţĭ a contribui şi astfelŭ o samă de ómenĭ suntŭ tot-déuna angajaţĭ a contribui la tóte intreprinderile. Aceştia încă nu potŭ sacrifica sume marĭ în tóte părţile.

De acésta noi Românii suntemŭ avisaţĭ tot — deauna la totalitatea poporului nostru, căcĭ precum numĕrulŭ neînsemnatŭ de picăturĭ facŭ lacurĭ marĭ astfelŭ şi crucerii miliónelorŭ facŭ miliarde. Décă voimŭ decĭ sĕ propăşimŭ este neapĕratŭ de lipsă ca toţĭ, totŭ poporulŭ, fiecare Românŭ sĕ se insufleţéscă — prin cei mai de aprópe, de causele naţionalĭ, pentru ca fiecare din puţinulŭ lui sĕ contribuiască dinarulŭ sĕu.

(Va urma).

SCIRILE ḐILEI.

Dămŭ locŭ cu plăcere următórei rectificărĭ ce-o primimŭ în afacerea preotului din Birghişiu, din care ḑiarele »Kulturegyletiste« au căutatŭ sĕ facă reclamă pentru propoganda de maghiarisare:

Onorabilă Redacţiune! Cu privire la notiţa reprodusă din „Ellenzék« în N-ro „Gazetei« 285 a. 1885 între: „Scirile ḑilei,« încâtŭ pentru preotulŭ gr. cath. Ales. Popŭ din Birghişŭ potŭ sĕ asecurezŭ, cumcă nu este adevĕratŭ, că scóla gr. cath. de acolo s'ar fi închisŭ, prin numitulŭ preotŭ, căcĭ după ce în numita comună suntŭ fórte puţinĭ poporenĭ gr. cath. (abia la vr'o 20 familii) aşa încă pe basa conclusului luatŭ în congresulŭ scolarŭ gr. cath. Archidiecesanŭ ţinutŭ în 1875, s'a făcutŭ dispoşiţiune, ca pruncii gr. cath. sĕ frecuenteze scóla maioritaţii precumpĕnitóre gr. orientale din comuna Birghişiu. *Ceea ce în interesulŭ causei învĕţămêntului în împrejurărĭ atâtŭ de grele, ar fi tare de doritŭ, ca astfeliu pe basa reciprocităţii sĕ se urmeze şi în alte comune, unde Românii suntŭ de ambele confesiunĭ*: de aicĭ resultă, că nu este esactă notiţa din „Ellenzék« despre închiderea scólei gr. cath.) Altcum preotulŭ cestionatŭ funcţionéză numai ca cooperatorŭ lângă parochulŭ Nic. Farcaşŭ, prin urmare tótă responsabilitatea în cele oficióse cade pe parochulŭ ordinarŭ, carele singurŭ representéză parochia şi oficiulŭ ca atare. Acestea mi-am ţinutŭ de datoriă în interesulŭ adevĕrului a le notifica on. Redacţiunĭ. Primiţĭ ş. c. l.

Sibiiu, 30 Decemvre (11 Ian.) 1885.

Ioane V. Rusu.
protopopŭ.

Multŭ onoratulŭ d. protopopŭ constată indirectŭ prin şirurile de mai susŭ, că scrisórea ce a adresat'o preotulŭ cooperatorŭ gr. cat. din Birghişiu ḑiarului „Ellenzék" cuprinde neadevĕrurĭ, prin care se dejosesce statulŭ preoţescŭ. Nu merită cea mai aspră dojană unŭ asemenea preotŭ? Nu 'nţelegemŭ cum póte tolera parochulŭ ordinarŭ din Birghişiu Nic. Farcaşiu o asemenea purtare.

—x—

Tóte oficiolatele postale au primitŭ o *listă a ḑiarelorŭ, cărora debitulŭ postalŭ în monarchia Austro-Ungară li s'a detrasŭ.* Din acéstă listă resultă, că numĕrulŭ ḑiarelorŭ oprite se suiă la 196.

—x—

Ni se comunică următórele: „In ḑiua de Crăciunŭ, în călĕtoria mea ajungêndŭ la Deva, m'am dusŭ la biserica românéscă, unde am ascultatŭ cu dragŭ serviciulŭ divinŭ şi frumosulŭ corŭ. Ceva însĕ mi-a bătutŭ la ochĭ: în strana dréptă era ceva învĕlitŭ şi din curiositate am întrebatŭ pe unŭ creştinŭ, care mi-a spusŭ că acela e unŭ prapurŭ tricolorŭ şi că s'a învĕlitŭ, deórece preoţii au primitŭ aspră poruncă dela viceşpanatŭ, că sub grea pedépsă nu e ertatŭ a'lŭ desface, deórece suntŭ însemne „strĕine" şi afară de cele maghiare suntŭ tóte oprite". — Negreşitŭ, décă d. Szekrényessy ḑice că Dumneḑeu e ungurŭ, nu póte suferi în bisericĭ decâtŭ numai lucrurĭ unguresci, aşa de esemplu, sfinţĭ cu pintenĭ, cu atila, cu pene 'n pălăriă, cu mustăţile unse ş. a.

—x—

»Egyetértés« scrie, că „Reuniunea de industriă ardeleană" din Cluşiu se va fusiona cu »Kulturegyletulŭ". Rĕmasŭ bunŭ, fondŭ alŭ reuniunei!

—x—

Din cassa oraşului *Chichinda-mare s'au defraudatŭ* 120,000 de florinĭ, din care causă funcţionarii administrativĭ au fostŭ destituiţĭ din postulŭ lorŭ.

—x—

Vinerĭ în 3 (15) Ianuariu a. c. la 2 óre d. prânḑŭ se va ţiné adunarea generală a *reuniunei economice* din comitatulŭ Braşovului în sala sfatului. La ordinea ḑilei va fi: 1 Raportulŭ şi socotelele comitetului asupra activităţii reuniunei pe anulŭ 1885; 2. Raportŭ asupra esposiţiei din Budapesta. — Ar fi de doritŭ, ba chiar indispensabilŭ a participa câţĭ mai mulţĭ Românĭ la acéstă adunare şi a se inscrie ca membri ai reuniunei, căcĭ în secţiunile, carĭ o compunŭ — albinăritŭ, pomăritŭ şi cultura viteilorŭ — se tractéză în fiecare lună prin desbaterĭ şi cursurĭ de prelegerĭ, cestiunĭ de interesŭ vitalŭ pentru poporului, care se ocupă de astfelŭ de lucrurĭ şi care nu se mai póte susţine la înălţimea cuvenită numai cu obiceiurile şi cunoscinţele învechite şi puţinŭ practicabile.

—x—

După *statistica* acum apărută a *ministerului de culte unguresců*, în anulŭ trecutŭ, în cele 75 de scóle medie, s'au presentatŭ la esamenulŭ de maturitate (bacalaureatŭ) 1545 de studenţĭ. Au depusŭ maturitatea 1424, au fostŭ respinşĭ 141, nu s'au admisŭ la repeţirea esamenului de maturitate 9.

—x—

Cetăţenii gr. cat. ai opidului Teuşiu vorŭ întocmi unŭ balŭ, Marţĭ în 19 Ianuariu st. n. a. c. în »Ospĕtăria grăniţerilorŭ« în folosulŭ scólei de fetiţe ce se va înfiinţa acolo. Inceputulŭ la 7 şi jum. ore séra. Preţulŭ intrărei: pentru persónă 50 cr., pentru familiă 1 fl.

—x—

In privinţa furtului dela giuvaergiulŭ Granichstädten din Viena, se scrie cătră „Presse" din Pesta, că s'a datŭ de urma făptuitorilorŭ. Instruindu-se misteriósa omorîre a Caterinei Lampl, s'a doveditŭ că acésta e care scrisese poliţiei din Pesta scrisórea anonimă că ea scie cine suntŭ hoţii, şi că a fostŭ omorîtă de ei ca sĕ nu'i descopere. Hoţii suntŭ Diamant, Frumen, Lichtner, totŭ hoţĭ vestiţĭ.

—x—

Guvernulŭ italianŭ 10,000 de francĭ plătesce aceluia, care va găsi manuscriptulŭ luĭ Cicero »De officiis«. Manuscriptulŭ preţiosŭ s'a furatŭ în Perugia din »Biblioteca Civica« şi se presupune, că s'a vêndutŭ în Roma unui anticvarŭ englesŭ sĕu germanŭ pe 600 de francĭ.

—x—

Ministrulŭ de resboiu alŭ Franţei a dispuşŭ ca în oraşele întărite dela graniţă, unde nu esistă încă, sĕ se organiseze încă din timpŭ de pace unŭ serviciu permanentŭ de corespondenţă prin porumbĭ între corpurile din oraşulŭ întăritŭ şi fortificaţiile esterióre. Acéstă organisaţiune trebue sĕ 'ncépă cu oraşele întărite dela frontiera despre Alpĭ. Societăţile porumbolile din Franţa au pusŭ la disposiţiă ministrului de rĕsboiu materialulŭ şi totŭ personalulŭ lorŭ.

FOILETONŬ.

IN CARPAŢII ROMÂNĬ.

Descripţiunĭ din natură şi de moravurĭ.

II.

Prânḑulŭ sĕu ameḑa este la locuitorii cei sĕracĭ ai munţilorŭ fórte simplu. Ḑi de ḑi pregătesce găzdóia cu vre-o câteva mânĭ de făină de cucuruzŭ (păpuşoiu, mălaiu) simpla, dér nutritórea mămăligă, care firesce nu ne pré place ómenilorŭ desvĕţaţĭ din oraşe, dér acestorŭ fii simpli ai naturii le ajunge din destulŭ. Mămăliga mâncată cu lapte dulce (prόspĕtŭ,) sĕu mestecată cu brânză grasă şi dulce de óie e gustuósă şi la tótă întêmplarea totŭ aşa de nutritóre ca şi sănĕtósă. Şi aşa suntŭ aceştĭ ómenĭ, carĭ locuescŭ în singurătate şi adeseorĭ n'au pâne în casă cu lunile, avisaţĭ numai la mămăligă făcută próspĕtă. Celŭ multŭ sĕ mai adauge pe lângă ea ceva cépă sĕu crapŭ de Dunăre tare sĕratŭ. Acestŭ soiu de pesce se importă în cantităţĭ marĭ şi în Transilvania, şi mai alesŭ în timpulŭ postului ìlŭ mănâncă Românii sĕracĭ cu grămada.

Până se se pregătéscă şi mâncarea nóstră modestă, ne preumblarămŭ până dincolo la stână, unde câţiva ciobanĭ, cam posomoriţĭ la faţă, mulgŭ laptele celŭ grasŭ de oi în vase nu prea curate. Prepararea brânzei este preste totŭ ocupaţiunea tuturorŭ Românilorŭ muntenĭ, care ocupaţiune o şi sĕvĕrşescŭ cu zelŭ, şi productulŭ lorŭ ìlŭ mănâncă în cantităţĭ considerabile locuitorii de pe şesŭ. Caşcavalulŭ făcutŭ în formă de turte, adeseorĭ tare săratŭ, sémĕnă cu brânza de Olanda. Brânza cea fórte grasă se bagă în rĕnze (pielea stomachului) şi în piei de óie (burduşĭ) şi astfelŭ se espedéză. Brânza cu multŭ mai slabă şi albă, numită urdă, sĕ întrebuinţéză multŭ la pregătirea supei. O massă grósă şi tare brânzósă, *laptele acru*, sĕ espedéză în vase de lemnŭ numite *şténdurĭ sĕu botoróge* şi este cu dreptŭ unŭ mijlocŭ de nutrimentŭ fórte plăcutŭ.

Lâna de óie, care este partea cea mai mare aspră, ordinară, totuşĭ are preţŭ bunŭ, şi anume în Braşovŭ se prelucră la totŭ felulŭ de stofe trainice. Altă industriă nu se află până acuma în Carpaţii românĭ, afară póte de câteva ferestrae şi altele de acestea, întroduse mai de curêndŭ. Chiar escelentele lemne de focŭ se esploatéză numai într'o mĕsură restrînsă şi au unŭ preţŭ neînsemnatŭ. Montanistică nu aflămŭ încă de locŭ, fiindcă munţii pe partea sudică suntŭ fórte puţinŭ esaminaţĭ, deşi ei de bună sémă nu potŭ fi lipsiţĭ de tóte metalele. După câteva ḑile eramŭ deja aşa de cunoscuţĭ cu puţinii locuitorĭ ai acestei regiunĭ singuratice, ca şi cum amŭ fi locuitŭ unŭ anŭ întregŭ aicĭ. Unde ne întêlneamŭ cu vre-unŭ bărbatŭ, acesta ne saluta amicabilŭ cu *sănĕtate!* sĕu *norocŭ!* salutarea obicînuită aicĭ.

Ne-a costatŭ mare ostenélă, sĕ facemŭ pe aceştĭ simpli ómenĭ ai naturei sĕ înţelégă, că noi cercetămŭ valea lorŭ de munte, cea solitară, numai şi numai spre scopŭ scienţificŭ. Strîngerea şi cercetarea a totŭ felulŭ de petri şi de plante şi chiarŭ împăiarea de păserĭ şi de sugătóre o priveau cu admiraţiune fără margini. Cumcă aceste lucrurĭ se adună pentru scopurĭ şcolastice, este anevoe a-i face sĕ înţelégă, fiindŭ-că în viéţa lorŭ nu au mai vĕḑutŭ scólă. Mai curêndŭ înţelegŭ ei, că plantele se adună pentru medicine (doftorii). Cu acéstă ocasiune ne vine în minte credinţa, ce-o avemŭ noi pe la oraşe, că aceştĭ locuitorĭ ai munţilorŭ s'arŭ bucura de o sănĕtate neturburată; ea nu este de locŭ adevĕrată. Adeseorĭ suntŭ ei bântuiţĭ de frigurĭ şi de reumatismŭ. Tuse şi totŭ felulŭ de bóle de copii îşĭ află calea şi aci în susŭ spre frumósele văi de munţĭ, unde *aerulŭ curatŭ* de sigurŭ nu lipsesce. Medicamentele, resp. mijlócele de vindecare, ce le întrebuinţéză, suntŭ adesea fórte ciudate. Mai plăcutŭ din tóte acestea este rachiulŭ cu ţicharŭ; care trebue sĕ ajute la tóte bólele. Insĕ în timpŭ de véră suntŭ cu toţii sănĕtoşĭ şi voioşĭ şi se bucură de viéţă. Din păḑurĭ adiă răcóre îmbucurătóre, nourei albĭ trecŭ pe deasupra nosră pe azurulŭ firmamentŭ, nenumĕrate florĭ

Convocare.

»Hunedóra« însoțirei de anticipațiune și creditŭ în Deva, conformŭ § ilorŭ 23 și 24. din Statutele sale, își va ține adunarea generală ordinară anuală la 11 Februariu 1886 st. n. în localulŭ insoțirii, la 3 óre după ameadḑi. La ordinea ḑilei vorŭ fi următórele obiecte: 1. Alegerea unui președinte și a unui vicepreședinte, precum și doi scrutinătorĭ și doi secretarĭ. 2. Raportulŭ directorului referitorŭ la activitatea consiliului administrativŭ de pe timpulŭ dela 1 a Iuniu până la 31 Decemvre 1885. 3. Raportulŭ cassariului despre starea cassei însoțirii, și raportulŭ comissiunei de supraveghiare; așternerea bilanțului originalŭ și arĕtarea câștigului curatŭ, totŭ pe același timpŭ. 4. Luarea dispozițiunilorŭ relativŭ la votarea împrumuturilorŭ preste 500 fl. — 5. Statorirea bugetului anualŭ. 6. Statorirea remunerațiunii manipulanțilorŭ. 7. Alegerea comissiunii de supraveghiere, eventualŭ, prolungirea mandatului pe durată de unŭ anŭ. —

Dreptŭ aceea on. d-nĭ participanțĭ fundamentalĭ sunt invitațĭ a participa la adunare, cu observarea, că concluse obligătóre (§. 25) se vorŭ pute lua numai fiindŭ de față celŭ puținŭ preste jumĕtate din voturile totale. — In lipsa acestui numĕrŭ se va ține altă adunare în 21 Februarie 1886 st. n. în care se vorŭ lua concluse valide și numai cu voturile presente. —

Din ședința consiliului administrativŭ alŭ însoțirii de anticipațiune și creditŭ în Deva, ținută la 3 Ianuariu 1886 st. n.

D-r. Lazar Petco, director. *Alesandru Czura*, secretarŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.)

BUDAPESTA, 13 Ianuariu. — Aicĭ în capitală și în ținutulŭ de prin prejurŭ este de erĭ mare viforŭ, care bate zăpada în tóte părțile și amenință a causa calamitățĭ în comunicațiune.

ATENA, 13 Ianuariu. — Marele puterĭ au predatŭ la inițiativa Rusiei o notă colectivă cabinetului grecescŭ, în care se accentuéză necesitatea demobilisărĭi făcêndŭ responsabilă pe Grecia pentru urmările unui rĕsboiŭ eventualŭ cu Turcia. Scirea despre înmânarea notei a produsŭ o viuă mișcare în Atena.

PARISŬ 13 Ianuariu. Camera deputațilorŭ a alesŭ cu 242 din 278 de voturĭ pe Floquet ca președinte alŭ sĕu. Toțĭ deputațiĭ din drépta s'au abținutŭ dela votare. Ca vice-președințĭ au fostŭ aleșĭ Delaforge, Laflore, Buyat și Périer.

LONDRA, 13 Ianuariu. — Amêndouĕ camerele parlamentului se întâlniră la unŭ locŭ. Camera comunelorŭ alese unanimŭ pe Peel ca președinte.

NEWYORK, 14 Ianuariu. — Guvernulŭ americanŭ a primitŭ dela consululŭ americanŭ de Apia informațiunĭ oficiale, că Germania a ocupatŭ însulele Samoa.

MADRID, 14 Ianuariu. — In Saraossa mai mulțĭ partisanĭ ai lui Zorilla, între carĭ unŭ consiliarŭ și doi funcționarĭ municipalĭ, au fostŭ arestațĭ. Și în Sevila s'au întêmplatŭ mai multe arestărĭ. Regina în urma unei rĕcelĭ nu se sêmte bine.

DIVERSE.

Impĕratulŭ Vilhelm. — Pe la finea anului trecutŭ se lățise deodată faima că împĕratulŭ Germaniei e bolnavŭ de mórte, ba că a și muritŭ. Bolnavŭ a fostŭ, dér trăiesce și a putută sĕ serbeze iubileulŭ de 25 de ani de când e Rege alŭ Prusiei. Despre *obiceiurile lui intime* se scriu următórele. Palatulŭ împĕratului e oglinda credinciósă a aceluia care-lŭ locuiesce: spiritulŭ sĕu militarŭ, preocupările séle rĕsboinice se reflectă în orĭ-ce mobilă, în orĭ-ce cadru, în orĭ-ce obiectŭ. In cabinetulŭ sĕu particularŭ suntŭ arme forte numeróse și parŭ nisce jucării. Vilhelm I. intră în acestŭ salonŭ fórte de diminéță și merge dreptŭ la ferésträ unde e unŭ calendarŭ cu foi pentru fiă-care ḑi. Orĭ-ce fóiă are în capŭ unŭ versetŭ din bibliă, unŭ proverbŭ, séu o macsimă d'ale filosofilorŭ germanĭ; suptŭ dată, suntŭ indicate evenimentele cele mai însemnate ale domniei séle. M. S. îĭ place a adauge scurte observațiunĭ pe acele pagine și adese-orĭ resumă totŭ ce face ḑiua într'unŭ cuvêntŭ, séu într'o liniă. Cea mai mare parte din aceste note manuscripte — care vorŭ fi prețióse pentru istoricĭ — privescŭ evenimentele militare chiar de cea mai mică însemnătate. După câte-va ore de muncă, dedicate afacerilorŭ statului și esaminării operilorŭ artistice și literare, primesce visita medicului sĕu, care-i permite sĕ ésĕ séu nu. Impĕratulŭ are doui medicĭ titularĭ: dr. Grimm și dr. Lauer: totuși celŭ din urmă ilŭ visitéză mai desŭ de câtŭ celŭ dântêiu și permite séu nu augustului suveranŭ d'a eși la preumblare. După ce medículŭ a visitatŭ pe M. S., sĕ înfățișéză bucătarulŭ cu două séu trei proiecte de menus, pe care Vilhelm I. le esaminéză cu îngrijire. Bucătarulŭ imperialŭ e totŭ Urbain Dubois, francesŭ, ajutatŭ de Bernard, érăși, francesŭ, care a fostŭ în serviciulŭ împĕratului Napoleonŭ III la castelulŭ din Wilhemshohe. După dejunŭ, împĕratulŭ citesce adese, fără întrerupere, foiletónele cele care facŭ mai multŭ sgomotŭ. Când Berliner Tagblatt a publicatŭ romanulŭ intitulatŭ Potopulŭ de Spielhagen, Wilhelm I. ordonă sĕ i se citéscă în fie-care ḑi foița de către Ludwig Schneider; dér augustulŭ monarchŭ, căruia diluviulŭ îĭ plăcea fórte multŭ, nu găsi fericitŭ sfêrșitulŭ. Schneider informă despre acésta îndată pe autorŭ, care refăcu partea din urmă a operei sale și o publică din nou în Tagblatt, spre viua surprindere a cititorilorŭ, carĭ credeau pe eroii lui Spielhagen înecațĭ pentru tot-déuna.

***

Rară fidelitate. — In Bonfall, Statele unite din America, unŭ procesŭ sensaționalŭ e la ordinea ḑilei. Acusatulŭ e Mr. Best, unŭ milionaru, alŭ cărui unicŭ fiu s'a înamoratŭ în fiica unui polițistŭ și cu totŭ dinadinsulŭ voia a o lua de soță. Tatălŭ, când fu încunoscințatŭ de intențiunea fiului sĕu, într'o nópte l'a prinsŭ când venea acasă dela clubŭ și l'a închisŭ în casa nebunilorŭ, unde a fostŭ ținutŭ mai multe lunĭ sub pretestŭ, că nervii lui suntŭ atacațĭ din causa vieții desfrânate. Când l'au lăsatŭ din institutŭ se duse dreptŭ la amanta sa și-i cerŭ mâna. Nicĭ tatălŭ sĕu nu se liniștĭ, și a lățitŭ totŭ felulŭ de vorbe rele despre amanta fiului sĕu. Neavêndŭ însĕ nicĭ acestea efectŭ, s'a dusŭ la poliția și a acusatŭ pe fată de faptele cele mai dejositóre. Cu influința lui cea mare a isbutitŭ, că pe fata și pe tatălŭ ei l'a condamnatŭ la o amendă de 350 dolarĭ (500 fl.) Tinĕrulŭ Best nu s'a îngrozitŭ însĕ nicĭ de acésta, ci după cetirea sentinței s'a cununatŭ cu fata. Tatălŭ tinĕrului a declaratŭ de nevalabilă cununia, sub pretextŭ că fiulŭ sĕu e ușorŭ de minte. Fiulŭ se duse la poliția și cerŭ ca în virtutea legei tatălŭ sĕu sĕ se pedepséscă. Sentința póte că e și adusă. In sfêrșitŭ observămŭ, că averea lui Best se urcă la 20,000,000 dolarĭ.

Unŭ rămășagŭ câștigatŭ. — La 31 Decemvre a. t. bancherulŭ Spraege s'a căsătoritŭ cu o fată tinĕră Maria Ana Johnson. După ḑiua cununiei, când părechea tinĕră dejuna, nevasta ḑice, că atâtea darurĭ a primitŭ dela rudeniile sale cu ocasiunea cununiei, încâtŭ nu scie ce o ar surprinde. Bărbatulŭ rĕspunse: »Sĕ ne rĕmășimŭ pe o cutiă de mărgele dela mine, contra o duzină de sĕrutărĭ dela tine, că peste o oră într'atâta te voi surprinde cu ceva, că vei rĕmâné înmărmurită," După acestea bărbatulŭ se duse în odaia vecină. A zăbovitŭ prea multŭ acolo și la chemările nevestei sale nu-i rĕspunse nimicŭ. Acésta din urmă fiindŭ cam îngrijată deschise ușa și intră în odaia bărbatului sĕu. Bărbatulŭ era spênḑuratŭ. Pe mésă era unŭ biletŭ cu următórele rĕndurĭ: »Prinsórea trebue s'o plătescĭ, deși buzele mele suntŭ recĭ." Motivele acestui faptŭ nenorocitŭ suntŭ încă necunoscute. Nevasta a leșinatŭ și medicii se temŭ de viéța ei.

„Mea." — Cu vr'o câțiva anĭ înainte, ospelulŭ unui bancherŭ era loculŭ de convenire a elitei din Viena. Aristocrația banilorŭ, nascerei și spiritului, convenea în tóte ḑilele în splendidele salóne ale bancherului. Erau atragĕtóre prânḑurile luculice, seratele cele elegante, și conversațiunea spirituală. Mai atrăgĕtóre erau însĕ frumseța și însușirile dómnei de casă. Spiritulŭ și frumsețea ei străluceau și fermecau pe toțĭ de o potrivă. Deodată numai bancherulŭ sĕ vĕḑu în critică posiția materială. In totŭ chipulŭ s'a nisuitŭ a para loviturile sorțiĭ, dér n'a isbutitŭ nicĭ cu o întreprindere. Ostenitŭ fiindŭ de luptele cele nefolositóre s'a bolnăvitŭ și peste vr'o câteva lunĭ a muritŭ, lăsândŭ pe soția și fiica sa în cea mai mare confusiune. Femeei, odinióră sĕrbătorită și adorată abia i-au rĕmasŭ 2—3 prietine, carĭ s'o mângâiă. I-a rĕmasŭ însĕ energia și ambiția ca, fără sĕ alerge la ajutorulŭ altuia, prin muncă onestă sĕ susțină pe fiica sa și pe sine însășĭ. Avêndŭ o deosebită afecțiune pentru pictură, și-a vêndutŭ tóte bijuteriele și s'a dusŭ la Parisŭ, ca în cabinetulŭ de arte alŭ celorŭ mai vestițĭ fotografĭ sĕ-șĭ însușéscă sciința opticei. După unŭ studiu de câteva lunĭ, ajunse până acolo, că cu o artă admirabilă scie sĕ pregătéscă fotografiele, în deosebĭ cele colorate. Cu vre o trei sĕptĕmânĭ înainte s'a întorsŭ în Viena, deschiḑêndu-șĭ unŭ »Mea, atelierŭ de fotografiă".

ULTIME SCIRĬ.

„Românulŭ" scrie: „In urma numeróselorŭ cererĭ adresate guvernului Austro-Ungarŭ, de măcelarii din Viena, de a permuta importulŭ de carne din țéra nóstră, spre a putea aproviziona astfelŭ orașulŭ Viena; guvernulŭ se hotărî în fine a face la granița nóstră două măcelării cu tóte anexele necesare și acésta fu încredințată d-lui dr. Gutman, fostulŭ administratorŭ la banca de depunerĭ a pieței de vite."

Camera de comerțŭ din Bucovina a adresatŭ ministrului de comerț din Viena o petițiune, prin care cere stabilirea unei legăturĭ telegrafice directe cu Viena. Cu modulŭ acesta, se ḑice în acea petițiune, corespondența telegrafică cu România și în specialŭ cu Galațĭ și Brăila ar lua drumulŭ prin Bucovina, pe când astăḑĭ telegramele române ajungŭ la Viena via Bucurescĭ-Budapesta, făcêndŭ pe Ungaria sĕ participe la tacsele de transitŭ..

Sĕ anunță Sofia că s'au espulsatŭ din nou din acelŭ orașŭ mai multe persóne, pentru că au spusŭ că Bulgarii au jefuitŭ pe locuitorii Pirotului. Printre cei espulsațĭ suntŭ dr. Glük, unŭ corespondinte alŭ unui ḑiarŭ rusescŭ și alŭ ḑiarului „Berliner Tagblatt."

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

împodobescŭ încă micile poenĭ și locurĭ de pășune și pe fiecare ḑi ne aduce mica Stăncuță câte o corfiță de fragĭ séu smeură mirositóre și se bucura peste mĕsură de puținii banĭ (creițarĭ), ce îi punemŭ în mânuțe pentru ele. In genere servescŭ copii aceștia românĭ încă de timpuriu de adevĕratŭ sprijinŭ părinților lorŭ. Cu revĕrsatulŭ de ḑiuă se ducŭ băeții în pădure și pe la nouă óre aducŭ deja câte o crozna sdravĕnă de găteje și de droburĭ uscate în spate acasă și îndată pocnescŭ și păraescŭ pe foculŭ celŭ sdravĕnŭ de pe vatra deschisă, care aruncă snopĭ de schintei și preste care mama acață îndată căldarea și face mămăligă.

Micile fete mână obiectulŭ celŭ mai prețiosŭ alŭ familiei, vaca, adeseorĭ tare departe pe munțĭ în susŭ la pășune. De obiceiu ele iau și furcile de torsŭ cu sine pentru ca sĕ foloséscă timpulŭ îndoitŭ. Ostenite șeḑŭ josŭ pe iérbă sub o tufă umbrósă de alunŭ. Deja după câte-va minute a adormitŭ țĕpĕnŭ mica păstoriță, și vaca ei se duce totŭ mai departe, până ce se perde în pădure. Ce frică pe mititica când deodată se deșteptă și nu zăresce nicăirĭ vaca ei. Acum ea umblă plângêndŭ încóce și încolo, pe costă 'n susŭ și 'n josŭ, se urcă adeseorĭ până la vêrfŭ, până ce în fine isbutesce a-șĭ găsi vaca perdută, care róde cu tignă la iérba cea mustósă, din pădure și numai fără de voiă se lasă a se scóte érășĭ la poiana cea uscată. Séra, când vine acasă, o mai océră cum se cade mumă-sa, pentru că pe fusŭ este fórte puținŭ torsŭ séu nu este mai de locŭ și caerulŭ din furcă este fórte încâlcitŭ și încă plinŭ de scăețĭ și de burueni. Feciorii trebue sĕ mérgă tare de timpuriu în serviciu la turme și petrecŭ apoi mai tótă véra cu turmele susŭ în munțĭ. Sub țângănitulŭ pacînicŭ alŭ clopotelorŭ lorŭ pascŭ oile prin prejurŭ mustósa și gustósa iérbă a alpelorŭ, în vreme ce Nicolae, avêndŭ lângă sine măciuca sa cea lungă, cântă din fluera sa melodii monotóne și melancolice, séu cântă din gură vre-unulŭ din simplele cântece românescĭ carĭ mai tóte începŭ cu cuvintele: „Frunză (fóie) verde". Acéstă »Frunză verde" se repetă la fiecare versŭ nou într'altă variantă, s. e. Frunză verde liliacŭ—Frunză verde de tabacŭ ș. a. După o pausă mai lungă elŭ se scólă de pe bolovanulŭ celŭ muschiosŭ și privesce ca adâncitŭ în visurĭ în valea, ce zace josŭ la picióarele lui, unde stau căsciórele, în carĭ locuescŭ ființe fórte scumpe luĭ. Latrândŭ și dândŭ din códă conturbă acuma Barcușŭ, cânele fidelŭ, pe stăpânulŭ sĕu și-lŭ face atentŭ sĕ urmeze turmei sale, care se trase totŭ mai la vale spre stână, unde vre-o câțĭ-va brușĭ de sare stau așeḑațĭ, la carĭ animalele lingŭ cu lăcomiă. Ele sciu și fără orologiu, când este ora pentru trebuința acésta séu aceea. Intr'aceea se cobóră și sórele încetŭ pe după Bucegiu și luceférulŭ de séră privesce amicabilŭ josŭ de pe cerulŭ nopturnŭ. In închisóre sigură (țarcŭ, coșarŭ) odihnescŭ oile înaintea stânei, unde ciobanii șeḑŭ împrejurulŭ unui focŭ, ale cărui flacăre se înalță veselŭ cu limbile lorŭ spre cerulŭ seninŭ alŭ nopții, și-șĭ povestescŭ pățaniile de preste ḑi. In fine se scobóră tăcerea desĕvêrșită a nopții până pe vêrfurile cele înalte ale munțilorŭ și cuprinșĭ d'unŭ somnŭ adâncŭ, ómenii și animalele zacŭ întinșĭ pe pămêntŭ și numai din când în când mai latră câte unŭ câne, până ce în fine și acestuia îi tace gura, ghemuindu-se la o parte de oi.

Insĕ nu este totdéuna liniște în acești munțĭ. Și aci în solitarele districte muntene voescŭ ómenii sĕ-șĭ petrécă, sĕ se amuseze. La ce ar și fi multele Duminecĭ precum și multele sĕrbătorĭ, pe carĭ a le ține poruncesce biserica orientală. Sădită dóră natura și în inimile acestorŭ ómenĭ simplii ai ei boldulŭ de-a nisui după fericire și bucuriă, și aicĭ jócă amorulŭ, care însufleţesce și pune tóte în mișcare, rolulŭ sĕu importantŭ.

In Duminecĭ și în sĕrbătorĭ alérgă din tóte părțile feciorii (flăcăii), ca sĕ se desfăteze de cântecŭ și de jocŭ. Loculŭ de adunare este de regulă o cărcĭumă. Joculŭ produce sete și acésta nu póte fi potolită cu apă gólă. De altfelŭ óspeții încă nu prea alegŭ, ci se mulțumescŭ pe deplinŭ și cu vinulŭ celŭ ușorŭ, alŭ cărui gustŭ este ceva mucedŭ și pe care cârcĭumarulŭ ilŭ ține în tinda casei, în nisce butóie strâmte dér minunatŭ de lungĭ.

(Va urmă.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 13 Ianuariu st. n. 1886

Rentă de aurŭ 4%	101.15
Rentă de hârtiă 5%	92 75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	132 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 25
Bonurĭ rurale ungare	104 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 75
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	103.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 60
Bonurĭ rurale transilvane	103 60
Bonurĭ croato-slavone	103 60
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.75
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.60
Renta de hărtiă austriacă	83 95
Renta de arg. austr.	84.20
Renta de aurŭ austr.	112.35
Losurile din 1860	139 80
Acțiunile băncei austro-ungare	871 —
Act. băncei de creditŭ ung.	303.75
Act. băncei de creditŭ austr.	297.75
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	10.05
Mărcĭ 100 împ. germ.	63.20
Londra 10 Livres sterlinge	127.05

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 31 Decemvre st. v. 1885.

	Cump.	vend.
Renta română (5%).	87	88
Renta rom. amort. (5%)	93	94
» convert. (6%)	84½	85½
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	101	102
» „ „ (5%)	84½	85½
» » urban (7%)	96	97
» » » (6%)	—	—
» » » (5%)	80	81½
Banca națională a României	1160	1180
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	16.	17
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.04

Cursulu piețeĭ Brașovu

din 14 Ianuariu st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.48	Vênd.	8.53
Argint românesc	»	8.44	»	8.48
Napoleon-d'orĭ	»	10.—	»	10 05
Lire turcescĭ	»	11.26	»	11.36
Imperialĭ	»	10.22	»	10.32
Galbenĭ	»	5 89	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.¼	»	124.½
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.

Conspectulŭ operațiunilorŭ

institutului de creditŭ și de economii „ALBINA«

în luna Decemvre 1885.

Intrate:

Numerarŭ din 30 Noemvre 1885.	fl. 48.355.92
Depunerĭ	» 111,845.28
Cambii rĕscumpĕrate	» 348,216.17
Imprumuturĭ hipotecarĭ și alte împrumuturĭ	» 27,197.87
Interese și provisiunĭ	» 19,412.51
La fondulŭ de pensiune	» 25.50
Moneta vêndută	» 2,837.52
Efecte	» 15,223.70
Conturĭ curente	» 48,481.70
Diverse	» 417,01
Suma	fl. 622,013.18

Eșite:

Depunerĭ	fl. 120,616.61
Cambii escomptate	» 335,440.51
Imprumuturĭ hipotecarĭ și alte împrumuturĭ	» 46,293.—
Interese pentru depunerĭ	» 1051.96
Contribuțiune și competințe	» 45.21
Salarie și spese	» 2,552.63
Moneta cumpĕrată	» 5,084 94
Conturĭ curente	» 41,044.25
Diverse	» 11 635.34
Numĕrarŭ cu 31 Decemvre 1885	„ 58.248.73
Suma	fl. 622,013.18

Sibiiu, în 31 Decemvre 1885.

P. Cosma m. p. Director esecutiv. **Iosifŭ Lissai**, m. p. Comptabilŭ.

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoí a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anuluĭ 1885 prin urmare potŭ să aibă colecțiunea completă.

ADMINISTRAȚIUNEA „GAZ. TRANS.“

Nro. 6050—1885. 2—3.

PUBLICAȚIUNE!

referitóre la ascernerea fassiunilorŭ asupra capitalelorŭ passive.

Acei contribuabilĭ, pe a cărorŭ realitățĭ zacŭ datorii, suntŭ provocațĭ ca sĕ'șĭ procure dela subscrisulŭ oficiolatŭ cólele de fassiune fără întârḑiere, și provĕḑêndu-le cu datele recerute, sĕ le așterna totŭ aceluiașĭ oficiolatŭ, celŭ multŭ până în 31 Ianuariu 1886, deórece fassiunile așternute după deja amintitulŭ terminŭ nu se vorŭ mai primi, ci din contră sĕ va defige exoffo aruncŭlŭ generalŭ după darea de venitŭ.

Ascernerea acestorŭ fassiunĭ sĕ va adeveri prin o țidulă provĕḑută cu ḑiua ascerneri și cu sigilulŭ oficiolatului de dare, carea țedulă, dându-se partidei, — valoréză ca documentŭ asupra ascernerei fassiunei.

Acei contribuabilĭ, carĭ plătescŭ pentru datoriile ce zacŭ pe realitățile lorŭ, afară de interese pentru capitalŭ, și quote pentru amortisarea capitalului, suntŭ obligațĭ ca sĕ inducă în fassiunĭ atâtŭ suma aceea, carea la începutŭ au fostŭ datorĭ, câtŭ și suma acaea carea s'a plătitŭ din datorie séu prin amortisare séu în rate; în fine are sĕ mai inducă cametele, carĭ se plătescŭ creditoriului anualmente pentru capitalulŭ de datoriă.

Brașovŭ, 31 Decemvre 1885.

Oficiolatulŭ orășĕnescŭ de dare.

Beiŭ, Vodă, Domnŭ

ROMANŬ ISTORICŬ

de *Theochar Alexi.*

A apărutŭ completŭ în 34 broșurĭ à 20 cr.

Orĭ ce librarŭ, colportorŭ, legătorŭ de cărțĭ etc. este gata a procura aceste broșurĭ franco, duse la casele onor. cetitorŭ.

Acéstă scriere este unică în tótă literatura română, căcĭ în adevĕrŭ nu posedămŭ nicĭ unŭ romanŭ originalŭ coprinḑêndŭ peste 1000 de paginĭ din care, nicĭ una nu este lipsită de interesŭ pentru orĭ ce cetitorŭ.

O variațiune bogată, precum nu oferă nicĭ unulŭ din romanele traduse, apoi interesulŭ ce ni sĕ excită pentru faptele istorice, preface lectura acestui romanŭ în o adevĕrată plăcere, în unŭ bogatŭ isvorŭ nu numai de distracțiune ci și de instrucțiune.

Textulŭ romanului este însoțitŭ de ilustrațiunĭ, care și aceste sunt originale, compuse de unŭ artistŭ anume pentru acéstă scriere. Ea cuprinde istoria Românieĭ, începêndŭ cu fanariotulŭ Caragea, trecêndŭ la revoluțiunea eterii, grecescĭ și a lui Tudorŭ Vladimirescu, a cărui viéță, fapte și mórte tragică sunt cu de amĕnuntulŭ descrise, atinge revoluțiunea dela 1848, tractéză pe largŭ Domnia lui Cuza, dândŭ unŭ tablou amenunțitŭ despre acea epocă și încheiă cu alegerea lui Carolŭ de Hohenzollern.

Firulŭ, pe care sĕ înșiră aceste tablourĭ istorice, sĕ compune din unŭ sujetŭ sensaționalŭ în tótă puterea cuvêntului. — Unŭ tată, perḑêndŭ zestrea fiicei sale, într'o scenă, unde acésta o reclamă dela elŭ, își ese din fire și o lovesce de mórte. Pentru a scăpa de pedépsa legii, o târesce în grădină, unde îi taie capulŭ îngropându-lŭ, pentru a face sĕ créḑă lumea, că cadavrulŭ fără capŭ, este alŭ altei persóne. Cu tóte astea sĕ vede silitŭ a mărturisi faptulŭ și este condamnatŭ la muncă silnică. După câtva timpŭ sĕ descoperă că.... dar cine voiesce a sci ce se descoperă, citéscă romanulŭ, unde va găsi cu ce sĕ-șĭ ațițe, ș'apoi cu ce sĕ-șĭ astêmpere curiositatea.

Cine-șĭ procură întregulŭ opŭ de-a-dreptulŭ dela tipografia editóre plătindu-lŭ de-o dată înainte, sĕ va profita de economisirea portului adică va avea sĕ trimĕță numai câte 15 crucerĭ de broșură séu pentru **34 broșurĭ 5 florinĭ.**

Tipografia Alexi,

BRAȘOVŬ.

Tóte administrațiunile ḑiarelorŭ românescĭ suntŭ rugate a ne face oferă pentru publicarea acestui anunțŭ

Nro. 434—1886. 1—3.

Publicațiune!

Conformŭ punctului 3 din art. de lege XXVII ex 1880 se provócă atâtŭ cei indigenĭ câtŭ și cei strĕinĭ locuitorĭ în Brașovŭ, carĭ sunt obligațĭ la solvirea taxei pentru eliberarea de milițiă, ca sĕ arate subscrisului magistratŭ până la finea lunei Fevruarie a. c. posițiunea de cetățianŭ, locuința, numele și locuința dătătorului de lucru, numele cercului de asentare resp. a acelei comune, unde din causa unui motivŭ au fostŭ eliberațĭ de serviciulŭ armatei permanente séu acelei pentru apĕrarea țerei, mai departe, anulŭ decândŭ se computŭ eliberarea, și în fine sĕ'șĭ documenteze suma contribuțiunilorŭ directe, mĕsurate pentru aniĭ trecuțĭ.

Recerutele liste de fasionare sĕ potŭ procura în decursulŭ órelorŭ de oficiu din localu conscrierei militare, ulița Căldărarilorŭ Nro. 519-a, etagiulŭ I.

Brașovŭ, 12 Ianuariu 1886.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.